

Голові
спеціалізованої вченої ради ДФ 20 051.244
Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника
доктору педагогічних наук, професору,
професору кафедри початкової освіти та
освітніх інновацій
Цюняк Оксані Петрівні
(76018, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57)

РЕЦЕНЗІЯ

доктора педагогічних наук, професора, декана педагогічного факультету,
професора кафедри початкової освіти та освітніх інновацій
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
Кондур Оксани Созонтівни на дисертаційну роботу Пінчука Назарія
Ярославовича «Формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти
в процесі фахової підготовки», подану на здобуття наукового ступеня доктора
філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі
знань 01 Освіта / Педагогіка

Актуальність теми дисертаційної роботи. Сучасні трансформаційні процеси в освіті, цифровізація управління, посилення вимог до професійної компетентності та лідерського потенціалу керівників закладів освіти актуалізують проблему формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти як інтегральної характеристики їхньої професійної готовності до ефективної управлінської діяльності.

В умовах реформування освітньої галузі професійний імідж виступає не тільки засобом самопрезентації, а й важливим чинником професійного успіху, довіри, авторитету та конкурентоспроможності фахівця, що обґрунтовує актуальність проведеного Н. Я. Пінчуком дослідження

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження Пінчука Назарія Ярославовича виконане відповідно

до плану науково-дослідної роботи кафедри початкової освіти та освітніх інновацій Педагогічного факультету Карпатського національного університету імені Василя Стефаника в рамках науково-дослідницької теми «Професійна підготовка вчителя: соціально-педагогічний контекст» (державний реєстраційний номер 0117U003281). Тему дисертації «Формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти в процесі фахової підготовки» затверджено на засіданні Вченої ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 10 від 06.12.2022 р.).

Необхідність поглибленого наукового осмислення проблеми підвищення якості професійної підготовки управлінських кадрів для освіти автор обґрунтував потребою подолання низки суперечностей, зокрема між: суспільними потребами у менеджерах освіти, які спроможні якісно реалізовувати управлінську діяльність з урахуванням тенденцій цифровізації та часу воєнної доби, і відсутністю науково схарактеризованої цілісної освітньої системи формування професійного іміджу в процесі фахової підготовки майбутніх управлінців у освіті; соціальними запитами на конкурентоспроможних, професійно успішних керівників освітніх закладів і недостатнім рівнем їхньої готовності до розвитку власного професійного іміджу; новітніми вимогами до якості сформованості професійного іміджу керівника та відсутністю дієвих іміджеформувальних технологій їх реалізації.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертація Пінчука Назарія Ярославовича є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке виконане на належному науково-методичному рівні. Структура дисертації є логічною, цілісною та відповідає поставленій меті дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У дисертаційній роботі запропоновано, теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти в процесі фахової підготовки

Наукові положення, висновки й рекомендації, сформульовані у дисертації, є обґрунтованими. Вони забезпечені застосуванням комплексу наукових методів дослідження, а саме: теоретичних (аналіз, синтез, узагальнення та систематизація для вивчення стану проблеми, уточнення сутності базових понять; порівняння та класифікація для визначення структури, функцій, підходів і педагогічних умов формування професійного іміджу; моделювання для проектування структурно-функціональної моделі формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти), емпіричних (педагогічне спостереження, анкетування, тестування, опитування для діагностики рівнів сформованості професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти за визначеними критеріями, показниками та індикаторами), експериментальних (побудова педагогічного експерименту задля апробації розробленого методичного інструментарію та доведення ефективності запропонованої структурно-функціональної моделі), методів математичної статистики (для кількісного та якісного аналізу експериментальних даних і встановлення достовірності отриманих результатів).

Результати дисертаційного дослідження пройшли апробацією на різних рівнях: 10 публікацій, з яких 6 – у наукових фахових виданнях України (категорії Б), 1 – у науковому виданні, яке проіндексовано у міжнародній наукометричній базі Scopus (категорія А), 2 тези у збірниках матеріалів міжнародних та всеукраїнських конференцій; 1 навчально-методичний посібник.

Найбільш вагомі результати, здобуті в дисертаційному дослідженні.

Дисертація Н. Пінчука є комплексним дослідженням, у якому вперше здійснено ґрунтовний теоретико-методологічний аналіз проблеми формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти в процесі фахової підготовки; виокремлено, теоретично обґрунтовано та експериментально доведено ефективність педагогічних умов формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти в процесі фахової підготовки, що передбачають: проектування та впровадження іміджеформувального освітнього середовища, удосконалення змісту професійної підготовки шляхом інтеграції іміджологічного, управлінського та цифрового контентів; визначено сутність

іміджеформувального освітнього середовища як інтегрованого педагогічного чинника, що забезпечує трансформацію професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти; спроектовано структурно-функціональну модель формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти, яка складається з шести блоків (концептуально-цільового, ціннісно-мотиваційного, когнітивно-змістового, діяльнісно-практичного, рефлексивно-аналітичного, діагностико-результативного); розроблено критерії й охарактеризовано рівні сформованості професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти.

Автором уточнено сутність і зміст базових понять з теми дослідження, а саме: «професійний імідж менеджера освіти», «формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти в процесі фахової підготовки», «PRO-імідж менеджера освіти», «іміджеформувальне освітнє середовище». З урахуванням новітніх управлінських стратегій зацентовано увагу на значенні цифрового управління як ресурсу розвитку професійного іміджу менеджерів освіти.

Теоретична частина дослідження підкріплена експериментальною роботою, результати якої свідчать про ефективність запропонованих педагогічних умов і структурно-функціональної моделі формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти.

Значення для науки і практики результатів, отриманих автором.

Дисертаційна робота Н. Я. Пінчука містить нові наукові положення. У ній цілісно схарактеризовано теоретико-методологічні засади формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти в процесі фахової підготовки. Одержані обґрунтовані результати дослідження можуть бути використані для удосконалення освітньо-професійних програм, навчальних планів, змістового наповнення освітніх компонент і навчально-методичного забезпечення професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальностями, пов'язаними з освітнім менеджментом, управлінням закладами освіти. Матеріали роботи будуть корисними під час створення програм професійного розвитку управлінських кадрів освітньої галузі.

Упровадження результатів дослідження здійснено в освітній процес Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» та Яворівський ліцей імені Петра Лосюка Косівської міської ради Івано-Франківської області.

Відсутність порушення академічної доброчесності.

Під час виконання дисертації здобувач дотримувався принципів академічної доброчесності.

Дискусійні положення, рекомендації та зауваження до змісту дисертації.

1. Доцільно було б проаналізувати вплив соціокультурних особливостей регіонального освітнього середовища на процес формування професійного іміджу освітянина та врахувати у процесі фахової підготовки майбутніх менеджерів освіти.

2. Пункт 2.3 дисертації, присвячений цифровому управлінню, є актуальним і сучасним, проте варто було чітко диференціювати роль цифрових інструментів як засобу в процесі формування професійного іміджу від технологічної складової в управлінській компетентності.

3. У роботі представлено ґрунтовний аналіз поняття «професійний імідж», однак доцільно було проаналізувати його місце серед споріднених понятійних категорій «професійна ідентичність», «професійна репутація», «професійний образ», що могло б додатково посилити концептуальну узгодженість термінологічного апарату.

4. Дослідження отримало б додаткове посилення теоретико-практичної значущості у разі розгорнутішого висвітлення практичної складової фахової

підготовки майбутніх менеджерів освіти як важливого етапу іміджетворчої діяльності.

5. Перспективним напрямом подальших досліджень може стати вивчення особливостей формування професійного іміджу керівників освіти на різних етапах їхнього професійного розвитку та кар'єрного зростання.

Однак, висловлені зауваження і побажання мають рекомендаційний характер і не знижують високої оцінки наукового рівня дисертації, яка є вагомим внеском у розробку проблеми формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти в процесі їх фахової підготовки в закладах вищої освіти. Всі дослідницькі завдання дослідження розв'язані, їх результати достатньо повно представлені в розділах дисертації.

Оцінка мови і стилю викладення матеріалу дисертації. Дисертацію написано українською мовою. Аналіз структури та змісту дисертації засвідчує, що робота є цілісною, характеризується чіткістю викладу матеріалу та логічною послідовністю, що загалом засвідчує високий рівень наукової підготовки здобувача, а результати роботи відзначаються обґрунтованістю та достовірністю.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Пінчука Назарія Ярославовича є завершеною оригінальною науковою працею з дослідження важливої наукової проблеми для педагогічної науки та засвідчує високий фаховий рівень підготовки здобувача, його сформованість як науковця.

За актуальністю, змістом, науковою новизною, теоретичною і практичною значущістю одержаних результатів, достовірністю та повнотою їх висвітлення у публікаціях дисертація «Формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти в процесі фахової підготовки» відповідає вимогам наказу Міністерства науки і освіти України за № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, зі

змiнами, внесеними Постановами КМУ № 341 вiд 21.03.2022 р., № 502 вiд 19.05.2023 р. i № 507 вiд 03.05.2024 р), а її автор — Пiнчук Назарiя Ярославовича заслуговує на присудження ступеня доктора фiлософiї зi спецiальностi 015 Професiйна освiта (за спецiалiзацiями) галузi знань 01 Освiта / Педагогiка.

Рецензент:

доктор педагогiчних наук, професор,
декан Педагогiчного факультету
Карпатського нацiонального унiверситету
iменi Василя Стефаника

Оксана КОНДУР